

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Waśniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 7 008 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Krzysztof Gajewski.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został utworzony ma mocy Uchwały Nr X-35/90 Gminnej Rady Narodowej w Waśniowie z dnia 30 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 291030403 i NIP 661-19667-638.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie jest Pani Janina Kamińska.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/185/2013 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 30-04-2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie. Zmiany do Statutu zostały wprowadzone Uchwałą Nr XX/97/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 14 marca 2016 r. – m.in. uaktualniono publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Regulamin Organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 35/2016 Wójta Gminy Waśniów z dnia 12 maja 2016 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie. W regulaminie należy uaktualnić publikatory aktów prawnych wymienionych w § 1.

Uchwałą Nr XXXI/155/2012 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 31.12.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;

Uchwałą Nr XLIV/230/2014 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 23 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XLIV/232/2014 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie określenie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XLIV/231/2014 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XXII/109/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Waśniów na lata 2016 - 2023. Zmiany do uchwały wprowadzono Uchwałą Nr XXIV/123/2016 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 21 czerwca 2016 r. – uaktualniono publikatory aktów prawnych oraz zmieniono zapis, że uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarządzenie Nr 9 Wójta Gminy Waśniów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 18/2014 Wójta Gminy Waśniów z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie do załatwiania indywidualnych spraw i wydawania decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni.

Zarządzenie Nr 44/2014 Wójta Gminy Waśniów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej dla Pani Barbary Kwiecień – specjalisty pracy socjalnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Waśniowie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 91/2017 z dnia 9 lutego 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

2. Barbara Nowak - koordynator kontroli - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 90/2017 z dnia 9 lutego 2017 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli i instruktażu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie* pod poz. Nr 1/2017.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 13 – 15 lutego 2017 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ul. Rynek 24, tel. 41 26 46 026. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w Protokole oględzin, który stanowi załącznik Nr 1 do protokołu. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje 4 pomieszczenia, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Ponadto Ośrodek może korzystać z jeszcze jednego pokoju. W związku z tym należy uznać, że warunki lokalowe Ośrodka są dobre, ponieważ dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest niepełnosprawność, bezrobocie, i długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Ostrowcu Św. Oddział w Waśniowie .

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Załącznik Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Waśniowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełen etat 5 pracowników, tj.: kierownik i 4 pracowników socjalnych (w tym: 3 specjalistów pracy socjalnej i 1 pracownik socjalny).

Natomiast – zgodnie z informacjami zawartymi w Tabeli pn. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS” pkt. 6 i 7 (Załącznik Nr 3) – tylko 3 pracowników socjalnych świadczy pracę socjalną bezpośrednio w środowisku.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

**liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 7 008/3 = 2 336 osób
(w rejonach opiekuńczych)**

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy

społecznej – w Ośrodku zatrudnionych jest co najmniej 3 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy, ale nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 11, ponieważ na 1 pracownika socjalnego przypada więcej niż 2000 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2016 r. 930 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **61 osób**, w tym 49 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy wyniósł **329 428 zł**. Za 52 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W roku 2017 do dnia kontroli zasiłki stałe otrzymuje 46 osób, a za 41 osób odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS-8141/Rs/000029/12/2014; GOPS.5100.000007.02.2015; GOPS.5100.000016.07.2015; GOPS-8141/Rs/000024/09/2014 i zmiany wysokości zasiłku GOPS.5100.000029.10.2015; GOPS.5100.000013.04.2016; GOPS.5100.000010.04.2015 i zmiana wysokości zasiłku GOPS.5100.000066.10.2015; GOPS-8141/Rs/000032/12/2014 i zmiany wysokości zasiłku GOPS.5100.000025.10.2015; GOPS.5100.000015.07.2015 i zmiany wysokości zasiłku GOPS.5100.000048.10.2015; GOPS.5100.000034.11.2016; GOPS.5100.000036.12.2016.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory.

W podstawie prawnej decyzji przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Osoby uprawnione do ubezpieczenia zdrowotnego o odprowadzaniu składki zdrowotnej informowane były oddzielnym pismem.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano o tym osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób i termin wypłaty zasiłku.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe oraz zebrano niezbędną dokumentację potwierdzającą sytuację materialną osób lub rodzin.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenił sposób opisywania w wywiadach środowiskowych świadczonej w środowisku pracy socjalnej.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono uwag.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2016 roku pomocą okresową objął 27 rodzin. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 18 osób i niepełnosprawność – 5. W roku bieżącym do dnia kontroli pomoc okresową otrzymały 3 osoby.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5101.000009.02.2016; GOPS.5101.000017.04.2016.; GOPS.5101.000051.11.2016
GOPS.5101.000058.12.2016; GOPS.5101.000011.02.2016; GOPS.5101.000002.01.2016;

GOPS.5101.000035.09.2016; GOPS.5101.000045.11.2016; GOPS.5101.000059.12.2016; GOPS.5101.000019.04.2016; GOPS.5101.000040.10.2016; GOPS.5101.000054.12.2016.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując o tym osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania i okresie na jaki pomoc została udzielona oraz podawano sposób i termin wypłaty zasiłku.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenił sposób opisywania w wywiadach środowiskowych świadczonej w środowisku pracy socjalnej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 98 osób, w tym do 7 roku życia – 10, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 88 dzieci. W 2016 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 483 osoby ze 162 rodzin. Koszt programu w 2016 roku wyniósł 175 045 zł, w tym środki własne – 35 045 zł i dotacja z budżetu państwa 140 000 zł.

W roku 2017 do dnia kontroli pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności udzielono dla 24 osób z 13 rodzin. Natomiast posiłki opłacane są za 64 dzieci.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Waśniów:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Waśniowie	17	3,32 zł	gorący posiłek
2.	Gimnazjum w Waśniowie	14	3,32 zł	gorący posiłek
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowym Skoszynie	14	3,32 zł	gorący posiłek
4.	Zespół Szkół w Mominie	34	3,32 zł	gorący posiłek
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Boleszynie	6	3,32 zł	gorący posiłek

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla 13 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 3,00 zł do 5,00 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Waśniów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zarządzeniem Nr 13/2009 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie z dnia 18 grudnia 2009 r. ustalono dzienną stawkę zakupu posiłku lub żywności na potrzeby przyznawania zasiłku celowego w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na kwotę 2,50 zł. Zarządzeniem Nr GOPS.021.1.2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Waśniowie z dnia 2 stycznia 2017 r. kwotę podniesiono do 3 zł.

Wysokość zasiłku była iloczynem: ilości osób w rodzinie, ilości dni w danym miesiącu i kwoty 2,50 zł lub 3 zł. Każda sprawa rozpatrywana była indywidualnie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o nr:

GOPS.5113.000027.02.2016; GOPS.5113.000351.11.2016; GOPS.5113.000065.03.2016;
GOPS.5113.000379.11.2016; GOPS.5113.000216.09.2016; GOPS.5113.000298.11.2016;

GOPS.5113.000285.11.2016; GOPS.5113.000310.11.2016; GOPS.5113.000150.07.2016;
GOPS.5113.000355.11.2016; GOPS.5113.000316.11.2016; GOPS.5113.000090.02.2016;
GOPS.5113.000415.12.2016;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5114.000007.01.2016; GOPS.5114.000054.09.2016; GOPS.5114.000074.12.2016;
GOPS.5114.000082.12.2016; GOPS.5114.000001.2017; GOPS.5114.000084.09.2016;
GOPS.5114.000022.01.2016; GOPS.5114.000078.12.2016; GOPS.5114.000048.09.2016;
GOPS.5114.000080.12.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Przytoczono także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek dodawano Uchwałą Nr XLIV/232/2014 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie określenie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. W podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. Z 2015, poz.821).

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywoływano prawidłowo art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 – mówiący o zasiłku celowym oraz nieprawidłowo art. 48.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek brak art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc i liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a. oraz informowano o tym fakcie klientów w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenił sposób opisywania w wywiadach środowiskowych świadczonej w środowisku pracy socjalnej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Waśniowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, odzieży i obuwia. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka, w roku 2016, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, udzieliła 37 osobom zasiłków celowych, w tym dla 6 osób zasiłków specjalnych celowych. W roku 2017 do dnia kontroli pomoc celową otrzymało 6 rodzin.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłki celowe:

GOPS.5102.000065.09.2016; GOPS.5102.000044.07.2016; GOPS.5102.000039.06.2016;
GOPS.5102.000016.03.2016; GOPS.5102.000056.09.2016; GOPS.5102.000008.02.2016;
GOPS.5102.000017.03.2016; GOPS.5102.000018.03.2016; GOPS.5102.000012.02.2016;
GOPS.5102.000021.04.2016; GOPS.5102.000003.01.2016; GOPS.5102.000002.01.2016;
GOPS.5102.000038.06.2016;

oraz wszystkie akta zasiłków celowych specjalnych:

GOPS.5102.000055.08.2016; GOPS.5102.000068.09.2016; GOPS.5102.000056.09.2016;
GOPS.5102.000029.05.2016; GOPS.5102.000047.07.2016; GOPS.5102.000046.07.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, prądu i oświadczenia klientów o dochodach.

Pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przywoływano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

O celu przyznania pomocy, wysokości, terminie i miejscu wypłaty świadczeń osoby zainteresowane są informowane w postanowieniu decyzji.

W dwóch przypadkach pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego przyznano nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenił sposób opisywania w wywiadach środowiskowych świadczonej w środowisku pracy socjalnej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Waśniowie nie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Rada Gminy w Waśniowie Uchwałą Nr XXXI/155/2012 z dnia 31.12.2012 r. określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Z informacji Kierownika OPS (pkt 26 Ustaleń) wynika, że nie wpłynął wniosek o objęcie tą formą pomocy. Opiekę nad osobami starszymi sprawują najbliżsi członkowie rodziny często uprawnieni do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna (Zał. Nr 4 – Protokół z ustnego przyjęcia wyjaśnień w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt 14 osób. Łączny koszt pobytu osób w domach pomocy społecznej w roku 2016 wyniósł 333 732 zł. W roku 2017 w dniach kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 13 osób, za pobyt których opłaty wноси gmina.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS, załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy, monitorowaniu osób zagrożonych przemocą, współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowaniu postępów w nauce, współpracy z policją, sądami. Pracownicy socjalni prowadzą rejestr świadczonej pracy socjalnej. Z rejestru wynika, że w roku 2016 pracę socjalną prowadzono ze 121 rodzinami i osobami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 5 kontraktów socjalnych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej. W Regulaminie należy uaktualnić publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy świadczących pracę socjalną w rejonach opiekuńczych i na jednego pracownika przypada 2 336 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających wszystkie formy pomocy widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, wpisywano również rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji na posiłki przywoływano Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. i Uchwałę Nr XLIV/232/2014 Rady Gminy w Waśniowie z dnia 23 stycznia 2014 r.

W decyzjach, w przypadku których wypłata świadczeń następowała przed ich uprawomocnieniem w podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a. oraz informowano klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W postanowieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenił sposób opisywania w wywiadach środowiskowych świadczonej w środowisku pracy socjalnej.

Pozytywnym jest również fakt, że wszystkie dzieci na terenie Gminy otrzymują gorący posiłek.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek brak jest natomiast art. 8 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup posiłku przywoływano nieprawidłowo art. 48 b ust. 2.

W dwóch przypadkach pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego przyznano nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w badanym okresie w sposób niedostateczny wykorzystywał kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).



Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela pn. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Protokół z przyjęcia ustnego wyjaśnienia dot. usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon 
2. Barbara Nowak 

Ze strony kontrolowanej:

Odebrano mi osobiste

Kielce, dnia 15 marca 2017 r.

Data i podpis

15.03.2017 r.
KIEROWNIK
GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W WAŚNIOWIE

Janina Kamińska

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej**
27-425 Waśniów
ul. Rynek 24
tel. (041) 264 60 29

Magdalena Pracon
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Barbara Nowak
Barbara Gromska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce